

ט"ו מנחם אב ה'תשע"ה 31.7.15

מגזין מס' 340

שבת נחמו/פרשת ואתחנן

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הפתח הלבוי

חובת הפצת המעיינות חוצה

ההתעסקות בדרכי החסידות היא אשר גם בהלכו בשוק, טרוד בעסקיו, יחשוב מה הוא יכול לעשות בעד עניני החסידות וטובת החסידים, וכשהוא פוגש מישהו מאנשי השוק ממכריו בעניני מסחר - ידבר על לבו, כי יבוא אל שיעורי הלימודים או לאיזו התוועדות. ההתעסקות בדרכי החסידות היא חובת גברא (חובת היחיד), מבלי הבדל בין גדול וקטן בדיעת דברי אלוקים חיים.

(על פי 'היום יום' כ"א מנחם אב)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

פרטיהם. אמנם למעלה מכולם היא קורת הרוח הפנימית העולה ממסירות הנפש על זיכוכם של הענינים שכלל אינם לרוחו, ואף בניגוד לרצונו. אזי, כמעייין המתגבר, שואב הוא חיות חדש - חיות 'עצמי' - מעצם תהליך התהפכותה של ה'עבודה השחורה' לאור גדול...

צו השעה

וככל שגוברת בעולם המולת החיים ומתחזק שאון הבלי הזמן והתקופה, שלעתים, כמו מאיימים להחריש כליל את שמיעת האדם הפנימית, הולך וגובר בתוככי הנפש הצימאון האמיתי לשמוע דברי חיזוק והתעוררות כנים, הנאמרים בפשטות ובחום, 'בגובה העיניים' ומבלי להטיף מוסר.

אשר על כן, לנוכח בלבול המושגים וטשטוש הערכים השורר בעידן בו אנו חיים, מוכרחה היא ההתעסקות עם הזולת. וכמאמר חז"ל "ובמקום שאין אנשים, השתדל (אתה) להיות איש", וכדברי הרבי

להמתיק את המר

התרחבות הלב בעתות שמחה והתרוממות הרוח, נתפסת אצל האדם באופן טבעי כעיקר גדול בחיים וכתמצית כל השאיפות. אולם כיון שספורים הם רגעי ההשראה וההתעלות בחיינו, זעיר פה זעיר שם, הרי שלמגינת לבנו עוברים מרבית שנותינו באפרוריות "שוכני בתי חומר, שבעי רוגז ומרורים".

תורת החסידות מדגישה כי "עיקר שביעות רצון האדם בחייו הוא ההרגש שעושה טוב לאחרים". ובכך מתווה היא את הדרך להמתקת המר...

כל רגע הוא נצח

כלל גדול הוא שכל רגע בחיים הינו מצב מיוחד, שאינו מזדמן לאדם אלא בהשגחה פרטית כדי שיטביע בו את חותמת החינוך העצמי. על כן מעיקרי עבודתו של החפץ בחיים הוא ענין 'יוקר הזמן'. ובמיוחד יקרים העמל והטרחה באותם הרגעים האפרוריים שבחיי החולין והשגרה כשיוצק הוא תוכן ומשמעות בפרטי

וזאת תובעת תורת החסידות: אל לו לאדם לומר מי אני ומה אני שאעסוק בעבודה שכלל איני ראוי לה. שכן אדרבה, מובטחים אנו מפי קדושי עליון, חכמינו ז"ל – "אדם מקדש עצמו מעט למטה, מקדשין אותו הרבה מלמעלה". ומבואר בספר תניא קדישא שכשם ש"מעט אור גשמי דוחה הרבה מן החושך, שנדחה ממנו מאליו וממילא, כך נדחה ממילא סכלות הרבה של הקליפה... מפני החכמה שבנפש האלוקית שבמוח..."

"לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל"

ועוד יתירה מזו (כמבואר בארוכה בענין 'איסור שנאת ישראל ומצות אהבת ישראל' שבספר 'דרך מצוותיך' לאדמו"ר הצמח צדק), כאשר מתמסר האדם להתעסקות באיזה ענין של זיכוי הרבים, תוך שהוא פועל על עצמו שלא להתפעל מחולשות ונגעי בני האדם (ונגעי עצמו בתוכם), ומשתדל בהתמדה, עד כדי יגיעה, 'לשדר' את שפת 'האוויר הטוב' של פנימיותנו הטהורה לנצח – אזי מעבירים ומוחלים לו מלמעלה על כל פשעיו, כדוגמת הטובל במקווה טהרה של ים גדול... ומתגלה לו כאן בעולם הזה הגשמי, כמבואר בכתבי האר"י ז"ל, ה'חסד עליון המקיף' שהוא בחינת לבוש המגן והחותמת האלוקית הנצחית שבעצם הנשמה שבכל אחד ואחת מישראל.

מליובאוויטש אשר גם מי שיודע רק א' – מחוייב הוא ללמד א', לפתוח לזולתו צוהר לעיניי יהדות בכלל וללימוד פנימיות התורה בפרט. דוקא בימינו אלה חיוני עד מאוד לערב בכל שיג ושיח עם אחינו בני ישראל (כמובן ברגישות האמורה), איזה ענין של 'נר מצוה' ו'תורה אור', ובפרט כפי שמוארים הם באור תורת החסידות, היא המאור שבתורה.

מעט אור מגרש הרבה מן החושך

ואף ש'יודע אינש בנפשיה' (יודע האדם בנפשו) שפל המדרגה של מעמדו ומצבו הרוחני הפרטי (שהרי בדורות האחרונים ובפרט בדורנו סובלים כולנו כאבי נפש וגוף הנובעים, שלא באשמתנו, מפירות הבאשים של ירידת הדורות; ומה עוד, שעל המצב הירוד בלאו הכי, ניתוספו כהנה וכהנה ענינים... מצד בחירתנו שלנו... ונמצא שגם את עצמנו אין אנו יכולים לפטור מן האחריות...), מכל מקום זהו ענינה של תורת החסידות – לעורר את 'הנקודה היהודית' שבנשמה שמיחדת תמיד בעצמותו יתברך. וכיון שנקודה עצמית זו, אין שייך בה כל פגם וטומאה חס ושלום ונשארת היא תמיד בשלמותה, הרי שרוב ועצום כחה לעורר בנו את הכוחות שלא להתפעל מן החושך כפול ומכופל שבעקבתא דמשיחא.

התחדשנו!
בואו לבקר
באתר המשודר
www.tanyaor.com

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-21:00) במושב חמד,
לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט"ו-באב (רקע, הלכה ומנהגים)

עד לחורבן בית המקדש היה ט"ו באב 'יום טוב', כפי שנאמר בתלמוד: "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהם בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן (בגדים) שאולים, כדי לא לבייש את מי שאין לה, ובנות ירושלים יוצאות וחולות (רוקדות) בכרמים. ומה היו אומרות: "בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך? אל תיתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל". באותם ימים נהגו ביום זה, כאמור, מנהג 'יום טוב'. עונת הקציר תמה, התבואה כבר נאספה לגרנות, גם הפירות נקטפו ואוחסנו במחסנים. עתה, מתוך הכרת תודה לבורא, נתפנו אבותינו להתמסר ללימוד התורה, ביום ובלילה; אומרת על כך הגמרא במסכת תענית: "מכאן ואילך, דמוסיף יוסיף", ורש"י מפרש: "המוסיף לילות על הימים, לעסוק בתורה - יוסיף חיים על חייו".

ב. יום שהותרו השבטים להתחתן זה בזה; הותר שבט בנימין לבוא בקהל.

שני איסורי חיתון היו בעם:

האחד - מימי משה רבינו: בת שירשה מאביה נחלה, לא הותר לה להינשא אלא לבן שבטה בלבד (כדי למנוע מעבר הנחלה משבט לשבט), וכמסופר במעשה 'בנות צלפחד'.

השני - אחרי מעשה 'פילגש בגבעה', נשבעו ישראל לאמור: "איש ממנו לא יתן בתו לבנימין לאשה". מאז לא יכלו בני שבט בנימין לבוא בקהל ישראל.

שני האיסורים, אף שנעשו כהלכה, היו קשים לישראל בשל האיסור להתחתן אלה באלה.

ברבות הימים, כשהוגדשה הסאה, ישבו החכמים על המדוכה, דרשו את המקראות והוכיחו שהאיסורים שייכים רק לגבי אותו דור בו התרחש המעשה האמור. אזי, באותו היום (- היה זה בחמישה עשר באב), בוטלו שני האיסורים כאחד.

הגמרא מפרטת חמישה (ששה) אירועים היסטוריים טובים שאירעו במהלך הדורות לעם ישראל ביום ט"ו באב:

א. יום שפסקו בו מתי המדבר:

למן היום בו נגזר על דור המדבר כי לא יכנסו אל הארץ המובטחת, מתו בכל תשעה באב חמישה עשר אלף מהם במדבר. כאשר חפרו ט"ו האלפים האחרונים, כמדי שנה, את קבריהם ונכנסו לתוכם בליל תשעה באב, לא ידעו כי נתבטלה הגזירה מעליהם (בשל היותם אחרוני הגזירה האמורה).

בתשעה באב עם שחר כשהתעוררו משנתם, עדיין לא ידעו כי נבדלו לחיים, וחשבו שמא טעו בחשבון הימים, והיו נכנסים שוב ושוב לקבריהם עוד חמישה לילות.

ומשהגיע ט"ו באב וראו את הירח במלואו, ידעו כי חשבונם אכן היה נכון וכי בטלה מעליהם הגזירה. על כן עשו יום זה 'יום טוב'.

פוסקים מלכרות עצים. זאת משום שמיום זה ואילך תשש כחה של חמה וכבר אינה מייבשת את העצים הכרותים במהירות, ומעתה עלולים להיכנס בהם תולעים ויפסלום למזבח.

לפיכך בט"ו באב, משהשלימו את המצוה וכבר הכינו די עצים למערכה עד הקיץ הבא, עשו אותו יום שמחה. והיו קוראים אותו 'יום תבר מגל', כלומר – יום 'שבירת' הקרדומות (=גרזינים). כלומר, שמיום זה לא ייעשה בהם עוד שימוש בשנה זו).

ה. יום שניתנו בו הרוגי ביתר לקבורה:

כשהחריב אדריאנוס את העיר ביתר, התעלל באכזריות נוראה בהרוגים וגידר בגופותיהם את כרמו הגדול מכל רוחותיו, לאורך שבעים ושנים מיל. והיה כבודם של הרוגי ישראל מחולל עד אשר בא מלך אחר והתיר להביאם לקבורה, ואותו היום היה חמישה עשר באב.

באותה שעה תקנו חכמים ברכת 'הטוב והמטיב' בברכת המזון. 'הטוב' – שלא הסריחו, 'והמטיב' – שניתנו לקבורה.

ברכה זו נקבעה גם לשותה יין משובח, זכר לאותו הנס שהיה אצל כרם היין..

ט"ו באב – הלכה ומנהג

בט"ו באב נוהגים מקצת 'יום טוב' ואין אומרים בו תחנון. יום זה, בו מתוועדים שבת אחים גם יחד, הוא יום סגולה לקבלת החלטות טובות; ובפרט בענין ההוספה בלימוד התורה – התחלת שיעורים חדשים וחיזוק הקיימים.

נקודות משיחות הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו:

...כל אחד מישראל צריך לעשות כל התלוי בו, כדי שמיד בתחילת ובראשית היום (ולאורך כל היום כולו)

ג. יום שביטל הושע בן אלה פרדיסאות:

כשקרע ירבעם בן נבט את מלכות ישראל מירושלים, העמיד שני עגלים, אחד בדרך והשני בבאר שבע, והיה מביא את העם למקומות אלה להשתחוות לעבודה זרה. כיון שעניי רבים מבני ישראל שבמלכותו עדיין היו נשואות לבית המקדש שבירושלים, הושיב ירבעם פרדיסאות (=מחסומים ושומרים) בכל הדרכים המובילות לירושלים, למנוע עלייתם אל עיר הקודש לעבוד את ה'. הוא חשש גם שמא בהיותם שם יפרקו עולו מעליהם וישתחוו למלך יהודה אשר בירושלים.

מחסומים אלה שהושיב ירבעם היו קיימים כל ימי מלכות ישראל עד אשר ביטלם המלך הושע בן אלה (- היה זה ביום ט"ו באב), באומרו: "כל הרוצה לעלות לירושלים – יעלה".

ד. יום שפסקו לכרות עצים למערכה:

כשעלו עזרא ונחמיה מבבל לבנות את הבית השני, מצאו את הארץ שוממה – כל עציה נעקרו על ידי אויבי ישראל יושבי הארץ. ומכיון שהתעורר צורך גדול בעצים לבנין הבית וכן לצורך עבודת המזבח (להדלקת האש במערכה), נחשבה נדבת העצים לנדבה גדולה וכל הזוכה במצוה זו הביא קרבנו ('קרבן העצים') מתוך שמחה גדולה.

באותם ימים התנכלו יושבי הארץ לעולים מבבל ועשו כל שביכולתם להשבית את מלאכת בנין המקדש ואת עבודת המזבח. הם חסמו את הדרכים והעמידו בהם משמרות כדי למנוע הבאת עצים למקדש. וכשהיו מצליחים אותם מתנדבים בעם אשר חרפו נפשם להביא עצים ממרחקים להגיע בשלום לירושלים, היו הם נכנסים אל העיר כשהעצים על כתפיהם בשירה ובזמרה. ולפי שאין כשרים למזבח אלא עצים יבשים שאין בהם תולעים, על כן בחמישה עשר באב, מדי שנה, היו

...ובהדגשה - התוועדות מתוך שמחה וטוב לבב, בהתאם לכך ש'לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב', עד לשמחה הכי גדולה, בדוגמת שמחת נישואין... ובפרט על פי מנהג ישראל שבימים אלו (לאחרי תשעה באב), מרבים בשידוכין וחתונות בישראל (ובפרט שזה בא לאחרי ההפסק בענינים אלו ב'שלושת השבועות')...

...ידוע מנהג ישראל שמחמישה עשר באב ואילך, מברכים איש את רעהו בברכת 'כתיבה וחתימה (וגמר חתימה) טובה', וכמרומוז במזלו של חודש מנחם אב, מזל אריה - ראשי תיבות 'אלול, ראש השנה, יום הכיפורים, הושענא רבה'. היינו, שבחודש מנחם אב נרמז גמר ושלימות החתימה טובה בה'פתקא טבא' דהושענא רבה"...

שבת נחמו - שלימות הנחמה הכפולה

כשתבוא הנחמה, היא תביא לא רק את השלימות של הבניין הגשמי, אלא גם את השלימות של

ההארה האלוקית הרוחנית.

אחר אומרים חז"ל: "לפי שמצוותיה כפולות, נחמותיה כפולות".

הכפל הזה דורש ביאור. מהו חטא כפול, עונש כפול ונחמה כפולה? אפשר לדבר על חטא קטן וחטא גדול, עונש קטן ועונש גדול, אבל מהו חטא כפול ועונש כפול, וממילא גם נחמה כפולה? ועוד, מה פירוש המושג "מצוותיה כפולות"?

יהיה ניכר ש"לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב", כמבואר ענינו גם בהלכה, שמיום זה ואילך צריכה להיות הוספה בלימוד התורה וכו'...

...כדאי ונכון לפרסם ולהכריז בכל מקום את הוראת חז"ל ש"מחמישה עשר באב ואילך - דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה, יוסיף חיים על חייו"...

...כדאי שיעשו בכל מקום ומקום התוועדות גדולה בשמחה גדולה: לקבץ יהודים - אנשים, נשים וטף, ולדבר דברי תורה, ומה טוב - לערוך סעודת מצוה של 'סיום' מסכת, להדר בנתינת צדקה, ולקבל החלטות טובות להוסיף בעניני תורה ומצוות ובשאר ענינים טובים בעניני הרשות...

"נחמו נחמו עמי" (הפטרת השבת, ישעיה מ,א)

השבת שלאחר תשעה באב היא הראשונה משבע שבתות הנחמה, ובה קוראים את ההפטרה הנפתחת במילים: "נחמו נחמו עמי". חז"ל מסבירים, הנחמה נאמרה בלשון כפולה ("נחמו נחמו"), שכן "חטאו בכפליים... לקו בכפליים... ומתנחמים בכפליים". במקום

שני ממדים

כשהתורה מדברת על כפל, הכוונה היא לשני ממדים. ואכן, הדבר שמאפיין את חיי היהודי, את התורה ומצוותיה, את החורבן ואת הנחמה, הם שני הממדים שבכל אלה – המימד הגשמי והמימד הרוחני.

יהודי מורכב משני הממדים הללו – מגוף ומנשמה. שניהם יחד יוצרים מציאות אחת של יהודי. שלימותו היא כאשר שני הממדים הללו שלימים – כשהוא עובד את ה' הן בגופו והן בנפשו.

גם המצוות מכילות שני ממדים אלה: בכל מצוה ישנו הצד הרוחני שבה – הכוונה והרגש שבה – וישנו הצד הגשמי שבה – הדרך שבה מקיימים את המצוה בפועל.

תוכן כפול

זו כוונת דברי חז"ל: "מצוותיה כפולות". בכל מצוה יש תוכן כפול – צד רוחני וצד גשמי. כאשר חז"ל אומרים שבני ישראל חטאו בכפליים, הכוונה שהם חטאו בשני הממדים הללו – הם פגמו הן בצד הגשמי של התורה והמצוות והן בצד הרוחני ערכי שבהן.

כתוצאה מכך, גם העונש היה כפול והחורבן התבטא אף הוא בשני הממדים הללו – חורבן גשמי וחורבן רוחני. יכול היה להיות מצב של חורבן בגשמיות בלבד, ואילו ברוחניות היה נשאר האור והגילוי. אולם הם "לקו בכפליים" – לא רק בחורבן הגשמי, אלא גם בהסתר רוחני.

המשיח יביא שלימות בכל המובנים

גם בית המקדש הכיל שני ממדים אלה. מצד אחד, היה המקדש בניין גשמי, בעל מידות מוגדרות ומוגבלות. ומצד שני האיר בו אור אלוקי אין סופי. החורבן פגע לא רק בבניין הגשמי, אלא גם בהארה הרוחנית ששרתה בו, ולכן זו מכה כפולה.

וכאשר תבוא הנחמה, תהיה אף היא נחמה כפולה, בשני הממדים הללו. הנחמה תביא לא רק שלימות של הבניין הגשמי, אלא גם שלימות של ההארה האלוקית הרוחנית. שלימות כפולה זו תושג על ידי המלך המשיח, שנשמתו היא הנשמה הכללית והכוללת של כל הנשמות, נשמה שיש בה כל השלימויות. לכן המשיח יביא נחמה כפולה ושלימות בכל המובנים, ומזה תבוא השמחה הגדולה והשלימה של הגאולה, שתבוא בקרוב ממש.

(מעובד מתוך "שלחן שבת", על פי 'ספר השיחות' תש"ז כרך ב')

הסיפור השבועי

משפט מרחקים

לבית הרבי, כבקשת בנו. הרבי האיר לו פנים. לאחר מכן הראה לו הרבי את מכתב בנו והפטיר: "מדוע לא לעשות כבקשת בנך?".

בלב כבד הלך ר' שמואל לבית המשפט. בעודו ממתין לתורו התקרב למקום חייט תושב המקום ששאל בקול רם – "יש פה מישהו ששמו שמואל?".

"כן", ענה ר' שמואל בחשש. "אם כן", הנמיך החייט את קולו, "עצתי לך כי תלך לביתך ואל תבוא היום למשפט". החייט הסביר: "הרגע יצאתי מאולם המשפטים ובמו אוזניי שמעתי את אחד השופטים אומר לחבריו – 'את היהודי שמואל ארשיע היום בכל מקרה, גם אם יציב מולנו סוללת עורכי דין בכירים'".

מרוב פחד שאחז בו נשא ר' שמואל את רגליו והסתלק לביתו. בכל לבו השתוקק לראות את פני רבו. אלא שהדרך לאלכסנדר וחזרה ממנה אינה אפשרית ביום אחד. גם בפרוב עצמה התגורר יהודי צדיק. במצוקתו החליט ר' שמואל לפנות אליו.

בהמתינו להיכנס אל הצדיק הופיע במקום לפתע אחד מחבריו. "מה מעשיך כאן?! האם אינך אמור להתייצב הבוקר למשפט?!", תמה החבר. נענע ר' שמואל קלות בראשו לחיוב. "אם כן, רוץ מיד לבית הדין כי השמועה טוענת שהיום הכול מזוכים!". כשהבחין החבר בהיסוס מצד ר' שמואל, אחז בזרועו והריצו אל בית הדין.

מבולבל כולו נכנס ר' שמואל פנימה והתייצב לפני השופטים. או אז אירע דבר מוזר. התובע, שעל טיעונו התבססה האשמתו של ר' שמואל, הפך במפתיע את עורו

שנת תרס"ד, העיר שפרוב שבפולין. ר' שמואל, תושב העיר, חסיד אלכסנדר, הסתבך עם החוק שלא באשמתו. הוא הועמד לדין ובחסדי ה' יצא זכאי. אלא ששמחתו לא נמשכה זמן רב. במכתב ששלח אליו בית המשפט המחוזי, כעבור כמה שבועות, הוזמן ר' שמואל למשפט חוזר, בטענה ש"נתגלו פגמים בהליך השיפוטי הקודם".

חששו של ר' שמואל היה מובן. משפט חוזר, לאחר זיכוי מוחלט, יכול לפעול רק לרעתו. בעקבות זאת החליט לשים את פעמיו אל רבו שבאלכסנדר, הצדיק רבי ירחמיאל ישראל יצחק, בעל ה'ישמח ישראל', שנודע בקדושתו ובפיקחותו.

הקשיב הרבי לסיפורו של ר' שמואל ושקע בהרהורים. לבסוף אמר: "שוב לשפרוב והתייצב למשפט במועד שנקבע. לא תוכל לחמוק מכך, שכן 'דינא דמלכות דינא' (דין המלכות – דין הוא)". בזאת נפרד הרבי מהחסיד לשלום.

למשמע הדברים פג לבו של ר' שמואל. לא הבטחה לישועה, גם לא ברכה, אפילו לא עצה טובה. אף על פי כן לא היה בלבו צל של ספק כי עליו לציית לרבו ולמלא את מצוותו.

ר' שמואל החל בהכנות למשפט החוזר. הוא שכר את שירותיו של עורך דין מומחה. הוא גם שיגר מכתב אל אביו, שהתגורר לא הרחק מאלכסנדר, ובו ביקשו לבוא ביום המשפט עצמו אל הרבי ולבקש ממנו להעתיר עליו תפילה. עוד מכתב שיגר לגבאי החצר, ובו ביקש להרשות לאביו לשהות במחיצת הרבי בעת המשפט.

ערב המשפט בא האב לאלכסנדר. למחרת בבוקר פנה

"הרבי הוסיף לקבל אנשים. לפתע קם על רגליו וניגש אליי. הוא אחז בידי ואמר – 'מה דעתך? אולי כדאי שהיום לא יעמוד למשפט?'. כעבור רגע, הוסיף ואמר – 'מאיך גיטא, עוד מעט תחל הפגרה בבית הדין, ואם לא יישפט היום, עלול הדבר להיגרר עוד זמן רב. לא ולא! גוזרני עליו כי יתייצב היום למשפט. אי אפשר להתחמק מכך, שהרי דינא דמלכותא דינא'".

"ואני", ממשיך האב ואומר, "תמהתי לפשר דברי הרבי. הלוא במפורש הורה לך להתייצב למשפט, ומדוע לפתע הוא מסתפק אם כדאי שתעשה כן אם לא? כעת הכל ברור. הלוא באותן שעות התלבטת אם לעמוד למשפט, ואפילו ברחת לביתך. הרבי ראה כל זאת ברוח קודשו ולבסוף הכריע וגזר כי עליך לעמוד לדין. וברוך ה' שבזכות הצדיק נושעת".

כעבור זמן בא ר' שמואל לאלכסנדר כדי להודות לרבי על תפילותיו המושיעות. קודם שפצה את פיו פנה אליו הרבי ושאל בחיוך: "נו, איך היה המשפט? נחמד, אה?..."

והחל להמעיט מגודל ההאשמה. הוא אף טען לחולשת ההוכחות נגד הנאשם. השופטים הקשיבו לדברים ונעו באי נחת על כיסאותיהם. לבסוף לא נותרה להם ברירה אלא לאשרר את זיכוי הקודם של ר' שמואל.

כעבור כמה ימים פגש ר' שמואל את אביו וגולל לפניו את ההשתלשלות המופלאה של האירועים. הקשיב האב לבנו וניכר היה עליו כי רוחו נסערת. חלפו כמה רגעים עד שיכול לבטא את רגשותיו במילים – "אוי, רבי! רבי! אין לנו שמץ של מושג איזה רבי יש לנו!..."

לאחר מכן פתח וסיפר: "עשיתי כבקשתך ובבוקר המשפט באתי אל הרבי. על פי הזמנתו נכנסתי אל חדרו. אנשים נכנסו ויצאו אצלו בעניינים שונים. זה שואל בהלכה, אחר מבקש עצה טובה ושלישי זקוק לברכה. כעבור שעה פנה אליי הרבי ואמר – 'חושבני כי הדבר יימשך זמן רב מהמתוכנן, ועל כן עצתי לך כי תיקח לך כיסא ותשב'. כך עשיתי.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ואתחנן

תחנוני משה להיכנס לארץ

בהמשיכו את דברי הסיכום והתוכחה לפני מותו, מספר משה: ביקשתי והתחננתי לפני הקדוש ברוך הוא שיכניסני לארץ ישראל. אולם ה' הורני לחדול מהפצרותי והודיעני כי לא אכנס לארץ ורק ארונה מפסגת ההר. כמו כן ציווני ה' למנות תחתי את יהושע תלמידי לשליחות הנהגת העם, להכניסם אל הארץ המובטחת.

חיזוק קיום התורה והמצוות וזכרון מעמד הר סיני

משה מעורר את בני ישראל להתחזק בקיום המצוות ובשמירת התורה ככתבה וכלשונה, באומרו כי אין להוסיף על המצוה ואין לגרוע ממנה. הוא מזכירם את לקח השמדתם של חוטאי עבודת 'בעל פעור', ולעומתם את שכרם של אלה אשר דבקו בה' ויזכו להיכנס לארץ.

וממשיך משה ומבטיחם כי אם יקיימו ישראל את התורה בארץ שעומדים הם לרשתה, יכבדום כל העמים ויעריצום בשל חוכמתם ובינתם והתקשרותם המיוחדת באלוקים.

משה מצוה את העם לזכור לנצח את מעמד הר סיני, שעה שנגלה האלוקים לעיניהם ומסר להם ולבניהם עד עולם את עשרת הדברות. זכרון זה, מוסיף הוא, יגונן על בני ישראל מפני כל סוגי עבודת אלילים.

אזהרת העם מפני ירידה רוחנית

משה חושש מפני העתיד להתרחש ברבות השנים, כאשר ישבו בני ישראל שאננים בארץ נחלתם. אשר עם חלוף הזמן מאז חוו את הגילויים האלווקיים במתן תורה

ובנדודיהם במדבר, עלולה התעסקותם וטירדתם בעניני העולם לדרדרם לאלילות וחומרניות. על כן מזהירם משה מפני ירידה רוחנית שתגרום להגלייתם מארצם ולפיזורם בין העמים. ובמצבם הנחות בגלותם, מוסיף הוא ואומר, יוחמר מצבם הרוחני ובנקל יושפעו מדרכי שכניהם הגויים ויטמעו בהם.

אולם, מבטיח משה, סוף סוף מצוקתם היא שתוליד את גאולתם. דוקא מתוך קושי הגלות יתעוררו ישראל לזעוק מתוך קירות לבם לבקש באמת את ישועתם רק מהקב"ה. וה', החנון והרחום ישמע צעקתם ולא ישכח את בריתו לאברהם, ליצחק וליעקב ויצילם מכל צרה.

להתחזקת באמונת ה' אחד ובשמירת מצוותיו

אך כדי להימנע מכל אלה, מדגיש משה, 'עליכם לזכור את כל הניסים והאותות והמופתים שעשה ה' לכם למן יציאת מצרים, דרך התגלותו לעיניכם בהר סיני, ועד למופתים שליוו אתכם במסעותיכם במדבר וערב הכניסה לארץ. עליכם להתבונן תמיד בענין מציאות ה' אשר בשמים ובארץ אין עוד מלבדו, ולהתחזק בשמירת חוקיו ומצוותיו בעבור שייטיב עמכם ועם בניכם ויאריך ימיכם'.

ערי המקלט לרוצח אדם בשגגה

על פי הציווי אודותיו למדנו כבר בפרשת מסעי, מוקצות עתה על ידי משה בעבר הירדן המזרחי שלוש ערי מקלט אליהן ינוס הרוצח שהרג אדם בשגגה: העיר **בצר** בנחלת שבט ראובן, העיר **רמות** בנחלת שבט גד והעיר **בשן** בנחלת שבט מנשה.

עשרת הדברות בפעם השניה

בהמשך דבריו אודות אירועי העבר ודברי התוכחה לבני ישראל כהכנה לקראת הכניסה לארץ, מזכיר משה שוב את הברית האלוקית עם ישראל במעמד הר סיני ומפרט בשנית את עשרת הדברות שדיבר ה' מתוך האש באוזני העם.

הוא גם מזכירם אודות היראה העצומה שאחזה בהם בשעת התגלות ה' על הר סיני. יראתם ופחדם היו כה גדולים עד כי לא יכלו להכילה וביקשו כי משה לבדו ישמע את המשך דברי ה' והוא שיעבירם להם. ומוסיף משה אשר נשא הדבר חן בעיני ה': 'מי יתן אשר יראה גדולה זו תלווה את בני ישראל גם בעתיד ותביאם לקיום התורה והמצוות'.

פרשת "שמע ישראל..."

עתה אומר משה לפני בני ישראל את פרשת 'שמע' (הפותחת בפסוק "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד") האוצרת בתוכנה את עיקרי אמונת ישראל לדורתיהם עד אחרית הימים. הפרשה כוללת את העיקרים: יחוד ה'; אהבת ה' בלב וקיומה ע"י שינון וקיום מצוותיו בכל עת ובכל שעה; התחזקות בדרכי ה'; הנחלת המסורת לדורי דורות עד עולם; לימוד התורה; מצות תפילין; מצות מזוזה.

דברי אזהרה וחיזוק ענין החינוך

משה שב ומבטיח לעם את ירושת הארץ, אך יחד עם זאת חוזר הוא ומזהירם בנוגע לשמירת דרכי ה' ושלא לנסותו. אולם אם ישכח העם את ה' שהוציאם ממצרים ויסור מדרך התורה והמצוות לילך בדרכי העמים ואליליהם, ימיט הדבר עליו אסונות קשים, ועד להכחדה והגליה. את אזהרותיו אלה, מבהיר משה, יש להעביר כלשונם מדור לדור מאבות לבנים.

עוד מזהירם משה מפני נשואי תערובת עם בני ובנות יושבי הארץ אשר יובילו לחדירת תרבות העמים הקלוקלת אל תוך הווי חיי היומיום, וממילא להתבוללות וטמיעה בהם. כשישבו בני ישראל בארץ לבטח ויזכו לחיי שפע ורווחה. עליהם לנתץ ולאבד כליל את כל סממני התרבות האלילית לסוגיה באשר עם ישראל עם סגולה הוא לה' אלוקיו רק בשל איכותו וקדושתו. כי בו בחר הבורא (לא בשל כמותו – "כי אתם המעט מכל העמים", כי אם) בשל אהבתו להם ושבועתו לאבות האומה בבריתו שכרת עמם.

יש לדעת, מדגיש משה, כי הקב"ה שומר בריתו וחסדו לעושי רצונו לדורי דורות, אך גם נפרע מעוברי מצוותיו ומאבדם. את דבריו מסיים משה בציווי (אשר הוא נתינת כח) על שמירת כל מצוות התורה, חוקיה ומשפטיה.

חסידות על הפרשה ואתחנן

**גם הטבע הוא אלוקות שלמעלה
מהטבע**

כי ה' הוא האלקים (ד,לה)

גם שם אלקים, בגימטרייה הטבע, הוא בעצם שם הוי' שלמעלה מהטבע, היה הווה ויהיה כאחד. גם טבע הוא אלוקות, אלא שהדבר מוסתר ונעלם.

(ספר המאמרים 'קונטרסים א' עמ' נו)

**להבין בשכל את הלמעלה מן השכל
אתה הראת לדעת... אין עוד מלבדו (ד,לה)**

כל יהודי "רואה" ומאמין מצד נשמתו ש"אין עוד מלבדו", אבל אין הוא רשאי להסתפק בכך, אלא חובתו להבין את הענין בשכל - 'לדעת'. רק ידיעה שכלית מביאה להתאחדות פנימית עם הדבר, ואילו באמונה בלבד נשאר העניין בבחינת 'מקיף'.

(ליקוטי שיחות, כרך ד')

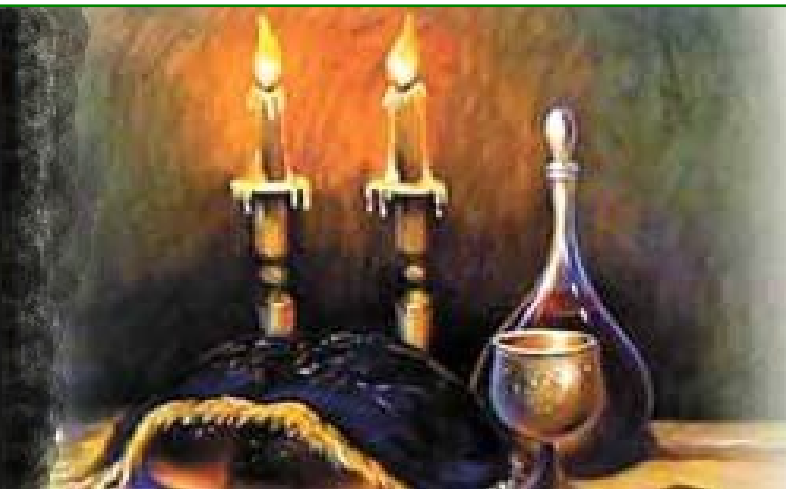
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר קלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
Tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
20:16	19:01	י-ם
20:19	19:17	ת"א
20:20	19:09	חיפה
20:17	19:18	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון